Vykstant sausajai distiliacijai išsiskyręs kondensatas-degutas sutekedavo į šachtas, o iš jų - išilgai rąstų įšgręžtomis angomis į indus, statines.

Dėl įrenginių chronologijos sunku ką nors konkretaus teigti. Pamerkio kaimo senyvo amžiaus žmonės (75-78 metų) neprisimena, kad miške būtų varytas degutas ar kad jų tėvai apie tai būtų kalbėję. Galimas dalykas, kad šie įrenginiai buvo naudoti XIX a. pradžioje ar viduryje.

Vladas Žulkus

VENTĖS RAGO IR KURŠIŲ MARIŲ DUGNO ŽVALGYMAS

Žvalgomąją ekspediciją į Ventės ragą organizavo Lietuvos kraštotyros draugijos Klaipėdos skyrius, PRPI ir Lietuvos kultūros fondo "Budžio" klubas. 1989 m. gegužės mėn. Ventes rage buvo iškasti 3 šurfai (jų plotas - 12 m^2). Du šurfai iškasti rage prie švyturio ir paukščių gaudyklių, o trečias - kiek toliau į šiaurę (MA Zoologijos ir parazitologijos instituto hidrobiologinės laboratorijos teritorijoje).

Pirmuosiuose šurfuose po paviršiniu sluoksniu rasti iki 3 m storio vandeningo smėlio klodai, o giliau - moreninis priemolis. Ventės pilies pėdsakų neaptikta.

Trečiajame aptiktos mūrinio pastato liekanos (plytos, grindų plytelės, olandiškos čerpės), šie radiniai būdingi XVII a. Žemė buvo labai perkasinėta, duobėse suversti žmonių kaulai, medinės ir metalinės karstų dalys. Aptiktas suardytas, be įkapių žmogaus kapas. Šitoje vietoje bus stovėjusi senoji Ventės bažnyčia, o joje ir šventoriuje buvę kapai.

Marių dugnas buvo žvalgytas ties Ventės rago, galu iki seklumą ženklinančio plūduro. Vietiniai gyventojai pasakoja, kad čia apie 400 m nuo kranto,

esanti nuskendusi Ventės pilis. Nurodytoje vietoje, 1,8-2,5 m gylyje, išties rasti akmenys, pasklidę maždaug 50x50 m dydžio plote. Akmenys nuo 10x10 cm iki 1x1 m dydžio. Apdirbtų, skaldytų akmenų, plytgalių, kalkių skiedinio nepastebėta. Panašių mažesnių akmenynų yra ir arčiau Ventės rago. Tai, matyti, vandens išskalautos morenos žymes.

Vladas Žulkus, Valerijus Krisikaitis

PLATELIŲ EŽERO IR PAKRANČIŲ ŽVALGYMAS

Platelių ežero dugno žvalgyba pradėta 1986 m. (žr.: ATL 1986 ir 1987 metais. - V., 1988. - P. 187-189). 1988 ir 1989 m. ji buvo tęsiama PRPI iniciatyva ir Lietuvos kraštotyros draugijos Klaipėdos skyriaus bei Lietuvos kultūros fondo "Budys" lėšomis.

Ežere, po vandeniu, buvo apmatuoti du anksčiau aptikti luotai ir senovinio tilto vietoje atidengtas dugno plotelis.

Luotas Nr. 2 (pav. 21:1) yra apie 50 m į šiaurės vakarus nuo senovinio tilto ir apie 30 m į rytus nuo senovinės prieplaukos šalia Šventorkalnio. Jis guli dumble, 6,5 m gylyje, ragu į atabrado pusę. Jo bendras ilgis yra 5,12 m, plotis - 52-54 cm, išlikęs borto aukštis - 40 cm. Išskobtas iš vieno rąsto. Dvi to paties rąsto paliktos pertvaros dalija jį į tris dalis. Priekinė pertvara viršuje yra 10 cm, galinė - 13 cm pločio. Luoto ragas iškilęs aukščiau už laivagalį. Ties pertvaromis bortai buvo aukštesni, tose vietose yra buvusios skylės. Viena 4,5 cm skersmens skylė rasta kairiajame borte, o dvi, 4 ir 3 cm skersmens, buvo dešiniajame borte, laivagalyje. Luotas išskobtas kirviu. Laivagalis buvo viršuje platesnis, užapvalintas ir smailėjantis, ragas aštrus. Iš kokio medžio luotas skobtas, nenustatyta. Kiekviename borte turėjo būti dvi poros skylių rąstų ar kitokiems